

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. február 2.
(OR. en)

5809/23

**Intézményközi referenciaszám:
2023/0017 (NLE)**

**TRANS 29
RELEX 103**

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. február 1.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 46 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió által az Európai Unió és Ukrajna közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló megállapodással létrehozott vegyes bizottságban a vegyes bizottság eljárási szabályzata és a megállapodás megújítása tekintetében képviselendő álláspontról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 46 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 46 final

Brüsszel, 2023.2.1.
COM(2023) 46 final

2023/0017 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az Európai Unió és Ukrajna közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló megállapodással létrehozott vegyes bizottságban a vegyes bizottság eljárási szabályzata és a megállapodás megújítása tekintetében képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Európai Unió és Ukrajna közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló, 2022. június 29-én Lyonban aláírt megállapodás (a továbbiakban: megállapodás)¹ által létrehozott vegyes bizottságban az Európai Unió által az alábbiak tekintetében képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat:

- a vegyes bizottság eljárási szabályzatának elfogadása a megállapodás 7. cikkének (6) bekezdésével összhangban;
- a megállapodás megújítása a megállapodás 7. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. A megállapodás összefoglalása

A megállapodás célja, hogy ideiglenesen megkönnyítse az Ukrajna és az Európai Unió közötti és területeiken áthaladó közúti áru fuvarozást azáltal, hogy Oroszország Ukrajna elleni jogellenes agresszióját követően és az ezen agresszió által Ukrajna valamennyi szállítási módjában okozott jelentős zavarokra tekintettel további tranzit- és áruszállítási jogokat biztosít Ukrajna és az EU között. A megállapodás ezenkívül a járművezetői okmányok elismerésének megkönnyítését célzó intézkedéseket is tartalmaz. A megállapodás jelenleg 2023. június 30-ig alkalmazandó.

A megállapodás vegyes bizottságot hozott létre a megállapodás alkalmazásának és végrehajtásának felügyeletére és nyomon követésére. A vegyes bizottság különösen eljárási szabályzatának elfogadásáról és a megállapodás megújításáról határoz. A megállapodás megújítását illetően a vegyes bizottság legkésőbb három hónappal a megállapodás lejárta előtt, azaz legkésőbb 2023. március 31-én határoz. A megállapodás 7. cikkének (5) bekezdése szerint a vegyes bizottság határozatait konszenzussal fogadja el.

2.2. A megállapodás nyomon követése

A megállapodás 7. cikkének (1) bekezdése a megállapodás nyomon követésére vonatkozó kötelezettséget vezetett be, különösen a megállapodás működésének rendszeres felülvizsgálata révén, a megállapodás célkitűzéseinek fényében. Ezzel összefüggésben az ukrajnai hatóságok adatokat szolgáltatottak a Bizottságnak a megállapodás végrehajtásáról. Ezek az adatok különösen 2022 harmadik negyedévére, azaz a megállapodás alkalmazásának első három hónapjára vonatkoznak, és a következőket tükrözik:

- **A megállapodás sikeresen hozzájárult ahhoz, hogy a szolidaritási folyosókon keresztül lehetővé váljon az ukrán mezőgazdasági áruk kivitele.** 2022. augusztus 1-jéig a szolidaritási folyosók voltak az egyetlen olyan kereskedelmi folyosók, amelyek Ukrajna rendelkezésére álltak mezőgazdasági termékeinek kiviteléhez. Alkalmazásának első hónapjában (2022. július) a megállapodás lehetővé tette közel félmillió tonna ukrán mezőgazdasági áru kivitelét, ami jelentős növekedést jelent a 2022 júniusában exportált 320 ezer tonnához képest.

¹ HL L 179., 2022.7.6., 4. o.

- 2022. augusztus 1-je óta a fekete-tengeri gabonakezdeményezésnek köszönhetően még több ukrán gabona, olajos mag és kapcsolódó termék kivitelére került sor Ukrajna három fekete-tengeri kikötőjéből. **A megállapodás kiegészítette a Fekete-tengeren keresztül történő kivitelt, és ezáltal hozzájárult a globális élelmezésbiztonsághoz és Ukrajna gazdaságához.** A közúti mezőgazdasági export a fekete-tengeri gabonakezdeményezés elindítása is tovább nőtt, és 2022 októberében elérte a 640 ezer tonnát.
- **A megállapodás megkönnyítette a fekete-tengeri gabonakezdeményezés hatálya alá nem tartozó egyéb ukrán áruk kivitelét.** Az említett kezdeményezés ugyanis csak a gabonafélékre, az olajos magvakra és a kapcsolódó termékekre terjed ki. A megállapodás így más mezőgazdasági áruk, például baromfihús és gyümölcsök kivitelét is lehetővé tette. 2022 júliusában, augusztusában és szeptemberében a fekete-tengeri gabonakezdeményezés hatálya alá nem tartozó mezőgazdasági áruk az összes közúti mezőgazdasági export közel felét tették ki.
- A megállapodás elősegítette a fekete-tengeri gabonakezdeményezés keretében nem exportálható nem mezőgazdasági áruk, különösen az ipari termékek kivitelét is. 2022 júniusában, júliusában és augusztusában a közúti nem mezőgazdasági export több mint 1,6 milliárd USD-t hozott vissza az ukrán vállalkozásoknak, ami biztosította az ukrán gazdaság rendkívül lényeges támogatását.
- Emellett továbbra is sok bizonytalanság áll fenn a fekete-tengeri gabonakezdeményezést illetően, amelynek időtartama szintén korlátozott (2022. november 18-án további 120 napra meghosszabbították). Az ellenőrzések szűk keresztmetszeteket is feltártak, ami azt jelenti, hogy számos érdekelt fél inkább a szolidaritási folyosókra támaszkodott, beleértve a közúti szállítást is. Ebben az összefüggésben **a megállapodás biztonsági hálót biztosít az ukrán mezőgazdasági termelők és vállalkozások, valamint a globális élelmezésbiztonság számára.**
- A megállapodás engedélyezte továbbá az ukrán (mezőgazdasági és nem mezőgazdasági) áruk EU-n keresztül történő, harmadik országokba irányuló közúti tranzitszállítását 2022 júliusában, augusztusában és szeptemberében a megállapodás lehetővé tette, hogy ukrán árukat több mint 1 milliárd USD értékben exportáljanak harmadik országokba, ami további bevételi forrást jelentett Ukrajna gazdasága számára.
- Ugyanakkor **a megállapodás segítette Ukrajnát a szükséges áruk – például az élelmiszerek, a humanitárius segítségnyújtás vagy az energia – behozatalában.** Románia például külön tehergépjármű-konvojokat hozott létre az olyannyira szükséges üzemanyag Ukrajnába történő szállítása céljából.
- **A megállapodás az EU számára is nagyon előnyös volt.** A tagállamokból Ukrajnába irányuló kivitel 38,3 %-kal nőtt, ha összehasonlítjuk a megállapodás aláírása előtti, 2022 áprilisa és júniusa közötti időszakot (4 222 millió USD) és a közvetlenül a megállapodás aláírását követő, 2022 júliusa és szeptembere közötti időszakot (5 849 millió USD). Az EU-ból Ukrajnába irányuló közúti export továbbra is magasabb, mint az Ukrajnából az EU-ba irányuló közúti import. A Bizottság szoros figyelemmel kíséri a behozatal uniós piacokra gyakorolt hatását.
- A megállapodás által az ukrán fuvarozókra ruházott jogok következtében az ukrán fuvarozók által az uniós utakon végzett közúti szállítási műveletek száma mintegy 40 %-kal nőtt. Közelebbről, 2021 júliusában, augusztusában és szeptemberében az ukrán fuvarozók 106 641 közúti szállítási műveletet hajtottak végre az uniós utakon,

míg 2022 júliusában, augusztusában és szeptemberében 152 534 műveletet, ami 43 %-os növekedést jelent.

- A megállapodás emellett jelentősen csökkentette az ukrán közúti szállítási ágazat és az állami hatóságok terheit az engedélyek kiadásához kapcsolódó adminisztratív formák tekintetében. Az ágazat számára középtávú perspektívát is biztosított azáltal, hogy lehetővé tette tevékenységének jobb tervezését.
- A megállapodás lehetővé tette a tagállami hatóságok számára, hogy hozzáférjenek a vezetői engedélyek ellenőrzésére szolgáló rendszerhez, jelentős javulást érve el a csalás és a hamisítás elleni küzdelem terén. Még folyamatban vannak a digitális vezetői engedélyk és a képesítési bizonyítványok ellenőrzési eszközeinek végrehajtására irányuló intézkedések.

2.3. A vegyes bizottság

A megállapodás 7. cikke vegyes bizottságot hozott létre a megállapodás alkalmazásának és végrehajtásának felügyeletére és nyomon követésére, valamint a megállapodás célkitűzéseinek fényében a megállapodás működésének rendszeres felülvizsgálatára. E rendelkezés értelmében a vegyes bizottság a Felek képviselőiből áll. Határozatait a Felek konszenzusával fogadja el, és azok kötelező erővel bírnak mindkét Félre nézve.

A 7. cikk (2) bekezdése szerint a vegyes bizottságot legkésőbb három hónappal a megállapodás lejártá előtt össze kell hívni annak érdekében, hogy felmérje és eldöntse, hogy szükséges-e a megállapodás megújítása, és ha igen, milyen időtartamra.

A megállapodás 7. cikkének (6) bekezdése értelmében a vegyes bizottság elfogadja saját eljárási szabályzatát.

2.4. A vegyes bizottság eljárási szabályzatára vonatkozó tervezett jogi aktus

A vegyes bizottságnak az első ülésén határozatot kell elfogadnia saját eljárási szabályzatának elfogadásáról a megállapodás 7. cikkének (5) és (6) bekezdésével összhangban. Az eljárási szabályzat célja a vegyes bizottság szervezetének és működésének támogatása a megállapodás megfelelő végrehajtásának lehetővé tétele érdekében.

2.5. A vegyes bizottság tervezett jogi aktusa a megállapodás megújítására vonatkozóan

A vegyes bizottságnak az első ülésén határozatot kell elfogadnia a megállapodás 2025. december 31-ig történő megújításáról a megállapodás 7. cikkének (2) és (5) bekezdésével összhangban.

A meghosszabbításnak számos indoka van:

- Először is, a megállapodás nyomon követése megmutatta, hogy a megállapodás lényeges szerepet játszott a szolidaritási folyosókkal összefüggésben, így mentőövet biztosított az ukrán mezőgazdasági termelők számára, és hozzájárult a globális élelmezésbiztonsághoz is. Mivel a fekete-tengeri ukrán kikötők nem álltak rendelkezésre, a megállapodás elősegítette az ukrán gabona, olajos magvak és kapcsolódó termékek közúti exportját. A fekete-tengeri gabonakezdeményezés létrehozása óta tovább nőtt az ukrán gabona közúti exportja, kiegészítve a Fekete-tengeren keresztül történő kivitelt.

- Másodsor, a megállapodás megkönnyítette a fekete-tengeri gabonakezdeményezés hatálya alá nem tartozó nem mezőgazdasági ukrán áruk kivitelét. Ezért hozzájárult az ukrán gazdaság életben tartásához.
- Harmadsor, a megállapodás megkönnyítette az Ukrajnába irányuló uniós exportot, és ezáltal előnyöket biztosított az EU számára. Lehetővé tette Ukrajnának, hogy a számára szükséges árut importálja az EU-ból, különös tekintettel az elengedhetetlenül szükséges energiára és humanitárius segítségnyújtásra.
- Negyedsor, a megállapodás nem eredményezte az ukrán közúti fuvarozók számának rendkívüli növekedését az uniós utakon. Az uniós fuvarozók továbbra is vonakodnak Ukrajnába menni, mivel az Ukrajna területén történő szállítást legtöbbször nem fedezik az uniós biztosítótársaságok, és mivel az uniós járművezetők nyilvánvaló okokból nem szívesen mennek Ukrajnába. A megállapodás ezért nem jelent versenykockázatot az uniós fuvarozók számára, és ez valószínűleg nem fog megváltozni abban az időszakban, amely tekintetében a meghosszabbítást javasolják.
- Ötödször, a megállapodást úgy is kell értelmezni, mint amely megkönnyíti Ukrajna megfelelő időben történő újjáépítését Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját követően.

A megállapodás meghosszabbítását ezért az Európai Tanácsnak adott válaszként kell értelmezni, amely 2022. október 20–21-i ülésén felhívott arra, hogy „az Európai Unió tovább [javítsa] valamennyi szolidaritási folyosó hatékonyságát”, mivel ezek „jelentős mennyiségű ukrán termény, mezőgazdasági termék és műtrágya exportját tették lehetővé a leginkább rászoruló országokba”².

A megállapodás 2025. december 31-ig történő megújítása azért szükséges, mert az eredeti megállapodás megkötését alátámasztó feltételek jelenleg és valószínűleg még jó ideig továbbra is fennállnak. Az Ukrajna elleni orosz agresszió fokozódik, és a legtöbb megfigyelő szerint nem valószínű, hogy a közeljövőben befejeződik. Ez azt is jelenti, hogy a fekete-tengeri kikötőkön keresztül történő tengeri szállítás továbbra is nagyon bizonytalan. Az ENSZ fekete-tengeri gabonakezdeményezése részleges megoldást eredményezett. E kezdeményezés meghosszabbítása azonban maga is bizonytalan, és hatálya jelenleg az agrár-élelmiszeripari termékekre és a műtrágyákra korlátozódik. A keleti és déli határokon folytatódó ukrajnai katonai műveletek, valamint a közlekedési infrastruktúrának a kapcsolódó területeken zajló, ezzel összefüggő tönkretétele a belátható jövőben is korlátozó tényező marad, ami akadályozza Ukrajnának a hagyományos piacokra irányuló exportjait.

Végezetül a megállapodás meghosszabbítása lehetővé teszi, hogy az uniós tagállamok illetékes hatóságai továbbra is támogatást kapjanak a csalás és hamisítás elleni küzdelemben.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az Unió által képviselendő álláspontnak a vegyes bizottság e javaslatához csatolt határozattervezetének elfogadását kell támogatnia.

² Az Európai Tanács 2022. október 20–21-i ülésének következtetései; 15. pont; EUCO 31/22, 2022.10.21.

4. JOGALAP

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése tanácsi határozatok elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat.”

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a szóban forgó szervezetre irányadó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenkívül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, amelyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”.

A vegyes bizottság megállapodással, nevezetesen az Európai Unió és Ukrajna közötti, a közúti árufuvarozásról szóló megállapodással létrehozott szerv.

A vegyes bizottság által elfogadandó határozat joghatással bíró jogi aktus. Először is a vegyes bizottság eljárási szabályzatának elfogadásáról szóló tervezett jogi aktus a megállapodás 7. cikkének (5) és (6) bekezdésével összhangban a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz; másodsor, a megállapodás időtartamának meghosszabbításáról szóló tervezett jogi aktus a megállapodás 7. cikkének (2) és (5) bekezdésével összhangban a nemzetközi jog szerint szintén kötelező érvényű lesz.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja a megállapodás intézményi kereteit. Ezért a javasolt tanácsi határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspontot meghatározzák. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen anyagi jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a közúti fuvarozással kapcsolatos.

A javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 91. cikke.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

A vegyes bizottság határozatát annak elfogadását követően helyénvaló kihirdetni az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az Európai Unió és Ukrajna közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló megállapodással létrehozott vegyes bizottságban a vegyes bizottság eljárási szabályzata és a megállapodás megújítása tekintetében képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 91. cikkére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Európai Unió és Ukrajna közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló megállapodást (a továbbiakban: megállapodás)³ az Unió aláírta, és az 2022. június 29-től ideiglenesen alkalmazandó.
- (2) A megállapodás 7. cikkének (1) bekezdése vegyes bizottságot hoz létre, amely felügyeli és nyomon követi a megállapodás alkalmazását és végrehajtását, valamint a megállapodás célkitűzéseinek fényében rendszeresen felülvizsgálja annak működését.
- (3) A vegyes bizottságnak el kell fogadnia a saját eljárási szabályzatát.
- (4) A megállapodás 6. cikkének (1) bekezdése értelmében a megállapodást 2023. június 30-ig kell alkalmazni. A vegyes bizottságot azonban legkésőbb három hónappal a megállapodás lejárta előtt össze kell hívni annak érdekében, hogy felmérje és eldöntse, hogy szükséges-e a megállapodás megújítása.
- (5) Annak érdekében, hogy mind az Európai Unió, mind Ukrajna továbbra is élvezhesse a megállapodás által az Ukrajna és az Európai Unió közötti és területeiken áthaladó közúti áru fuvarozás megkönnyítésére gyakorolt, valamint az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggésben a jól működő szolidaritási folyosók biztosítása tekintetében kifejtett pozitív hatásokat, a megállapodást 2025. december 31-ig meg kell hosszabbítani.
- (6) A megállapodás megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében el kell fogadni a vegyes bizottság eljárási szabályzatát.
- (7) Ezért a vegyes bizottságnak határozatot kell elfogadnia eljárási szabályzatának megállapításáról és arról, hogy szükséges-e a megállapodás megújítása, és ha igen, milyen időtartamra.
- (8) Ezért helyénvaló meghatározni az Unió által a vegyes bizottságban az eljárási szabályzat elfogadásával és a megállapodás megújításával kapcsolatban képviselendő álláspontot, mivel a vegyes bizottság határozatai kötelező érvényűek lesznek az Unióra nézve,

³ HL L 179., 2022.7.6., 4. o.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Európai Unió által az Európai Unió és Ukrajna közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló megállapodás (a továbbiakban: megállapodás) 7. cikkével létrehozott vegyes bizottságban a vegyes bizottság eljárási szabályzata és a megállapodás megújításának szükségessége, beleértve annak időtartama tekintetében képviselendő álláspont a vegyes bizottság határozatának az e határozathoz csatolt tervezetén alapul.

A vegyes bizottság határozattervezetének kisebb módosításairól a vegyes bizottságban részt vevő uniós képviselők újabb tanácsi határozat nélkül is megállapodhatnak.

2. cikk

A vegyes bizottság határozatát az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*